

Муниципаль мәктәпкәсә мәғариф бюджет учреждениеһы

Белорет калаһының 25-се «Тирмәкәй»

дөйөмләштерелгән башкорт балалар баксаһы

***Әзерлек төркөмө балалары өсөн
“Катык тәмләү йолаһы”***

Әзерләнеләр: балалар баксаһы мөдире
Бүләкбаева Т.Н.
тәрбиәсе Әпкәдирова Г.В.

Белорет – 2023

Беренсе бүлек

Звучит торжественная музыка.

Алып барыусы һәм сәк-сәк менән бер кыз сыға.

-Һаумыһығыз, кәзерле кунактар! Башкортостан республикаһының Белорет калаһынан кайнар сәләм! Башкорт халкының борон – борондан килгән “Катык тәмләү” йолаһына рәхим итегеҙ!

Баксала өстәл куйылған, корот кайнатырға усаҡ яғылған, самауыр кайнап ултыра. Мили кейемдәге инәйҙәр һәр береһе эш менән мәшғүл. Өләсәй йөн тетеп ултыра.

Кыздар йүгереп уйнап йөрөйҙәр. Инәй эргәһенә йүгереп киләләр

Кыз: Инәй, ә һин нимә бешерәһең?

Инәй: Корот бешерәм, алтыным! Яҡын килмәгеҙ, бешеп куймағыҙ.

Өләсәй: Кыздарым, килегеҙ яныма, ултырығыҙ.

Борон-борондан безҙен башкортар катык тәмләргә яраткан.

Мин һеҙҙе әсәйҙәр, өләсәйҙәр, инәйҙәр нимә эшләүҙәре тураһында һөйләп бирәм. Борон-борондан безҙә катык тәмләү йолаһы килә. Ул йола быуындан- быуынға дауам итә. Өйзәгеҙ, балалар, безҙә катык тәмләшеп алайыҡ.

Кызым, алып бир әле миңә сеүәтәне. Без бәләкәй сакта катык тәмләргә бик ярата инек. Һәр өйҙән балалар әсәйҙәренәң ойоткан катығын алып килерҙәр ине. Ө һуғыш ваҡытында аслыктан катык коткарҙы. Катык тәмләү йолаһының узенәң тәртибе бар. Кунакка балалар сакырғандар бит

Кунакка нисек сакырғандар тип уйлайыһығыҙ?

Кыз: Мин беләм, өләсәй.

Өләсәй: Йәле, кызым, һөйләп бир әле .

Кыз: Мин кунакка сакырам - Динәгә барам. Тук-тук. Һеҙ өйҙәме?

Динә: әйе

Кыз: Ата-әсәйең өйзәме?

Динә: әйе

Кыз: Безгә катык тәмләргә килегез.

Өләсәй: Эй, кызым, катығыңды дуңтарыңа ла тәмләтеп кара.

(Кызыккай балаларзы катык менән һыйлай).

Инәй: Тәмлеме минең катығым?

Бөтәһе бергә яуап бирәләр: Әйе бик тәмле булған.

Кыз—катык бик тәмле булды. Кыззар катык тураһында такмактар йырлап ебәрәйек.

Такмактар

Курайсы егет йүгереп килеп инә, яңағын тотоп.

Курайсы егет: Ай-ай-ай!

Кыззар: Нимә булды?

Курайсы егет: Минә бал корто сакты! Ай-ай-ай!

Кыззар: Өләсәй, өләсәй!

Өләсәй: Нимә булып китте?

Курайсы егет: минә бал корто сакты!

Өләсәй: Катык кәрәк, улым! Катык! (Өләсәй егеттең яңағына катык һылай)

Өләсәй: Балалар, катык ул бик файзалы ризык, ашказан сирзәренә ярзам итә. Тешләнгән яраларзы дауалай, кояштан тәнең яһһала ярзам итә ул. Өзәрәк еңелерәк булманымы улым.

Курайсы егет: Рәхмәт, өләсәй, еңел булып китте. Күңелдәрем күтәрелде, әйзәгез мин һеззен кунелегеззе лә бер күтәрәп алайым әле.

Курайсы егет курайза, кыззар кумызза уйнайзар .

Узән буйы .

Катык тәмләтеү.

Өләсәй: Эй, рәхмәт, балакайзарым, күңелем шул тиклем күтәрелде, йәшлек сактарым исемә төштө. Йолаларзы, гөрөф-ғәзәттәрен онотмағыз балаларым. Ата-бабаларзан килгән йолаларзы һаклайык. Телебез, илебез мәңге йәшәһен.

1.Базыян

Тәңкә бизәктәре бар.

Әсеп ебәр катығыңды

Тәнгә сихәттәре бар.

Эй, катығы, катығы

Был катыкка ни етә

Татлы ла ул, шифалы ла

Үзе туклыклы тота.

2.Ойом ойом ойомос

Катык булды ойоғас

Тәмле катык танһыкка

Бейеп китәм такмакка.

3.Ағас калак, беззән катык,

Тәмләһәң бик шәп була.

Башкорттарза йәшәй бына

Ошондай за шәп йола.